

Strasie dziam zgodnosc
Uchwaly z projektem

ZASTEPYCA MARSZALKI PARLAMENTU
LUBUSKIEGO
Marek Tomczyszyn

UCHWAŁA NR 74/861/15

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

z dnia 1 grudnia 2015 roku

w sprawie

zaopiniowania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. w zakresie możliwości finansowania ZIT w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020.

Na podstawie art. 30 ust. 4, ust. 5 pkt. 2 lit. a, ust. 6 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1146, z późn. zm.), w związku z art. 12 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. U. L 347 z 20.12.2013), a także art. 36 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. U. L 347 z 20.12.2013) oraz z art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia Rady (WE) nr 1080/2006 (Dz. U. L 347 z 20.12.2013), uchwala się, co następuje:

§ 1. Opiniuje się pozytywnie Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. w zakresie możliwości finansowania ZIT w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020.

§ 2. Opinia o zgodności Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. wraz z jej załącznikiem, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Lubuskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEMARSZAŁEK

Stanisław Tomczyszyn

Załącznik nr 1
do projektu uchwały nr 741.861.115
Zarządu Województwa Lubuskiego
z dnia 19 grudnia 2015 roku

OPINIA
o zgodności Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. z możliwościami finansowania ZIT w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020

[sporządzona w celu realizacji art. 30 ust. 5 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1146, z późn. zm.)]

Nazwa dokumentu:

STRATEGIA ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO GORZOWA WLKP. (Wersja 1, Gorzów Wlkp. 25 listopada 2015 r.)

Uprawniony podmiot przedkładający dokument:

Lider ZIT, organ wykonawczy Miasta Gorzowa Wlkp. – Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp.

Dokument został zaopiniowany w zakresie możliwości finansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, z uwzględnieniem wymogów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1146, z późn. zm.):

- A. **pozytywnie**
- B. **negatywnie**

W ramach niniejszej opinii zidentyfikowano następujące projekty pozakonkursowe służące realizacji Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. zgłoszone do objęcia współfinansowaniem z RPO-L2020:

Nazwa projektu	Priorytet Inwestycyjny	Indykatory koszt projektu	Indykatoryna wartość dofinansowania UE	Podstawowe warunki realizacji
1. Przebudowa ulicy Kostrzyńskiej.	PI 7.b	50 mln zł	26 mln zł (6 500 000 EUR)	- projekt musi wpisywać się w Program Rozwoju Transportu na lata 2014 – 2020; - Zgodność z dokumentami regionalnymi, krajowymi, ponadregionalnymi, unijnymi: a). Regionalnym Programem Operacyjnym – L2020; b). Strategią Rozwoju Polski Zachodniej 2020 cel

				<p>szczegółowy I: Integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu;</p> <p>c). Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego Cel strategiczny 2. Wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna, Cel operacyjny 2.1: Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej, Cel operacyjny 2.2: Usprawnienie systemu transportu publicznego;</p> <p>d). Strategia Europa 2020, Priorytet 1;</p> <p>e). Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności „Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów”;</p> <p>f). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie 2010-2020, „Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów "konkurencyjność”;</p> <p>g). Założenia Krajowej Polityki Miejskiej do roku 2020, Cel szczegółowy 4 Wspieranie zrównoważonego Rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji (miasto zwarte i zrównoważone);</p> <p>h). Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów”;</p>
<p>2. Centrum Edukacji Zawodowej przy ulicy Warszawskiej w Gorzowie Wlkp., w ramach Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu.</p>	PI 10a	33,8 mln zł	28,8 mln zł (7 196 812 EUR)	<p>- Pozytywna opinia wydana przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;</p> <p>- Zgodność z dokumentami regionalnymi, krajowymi, ponadregionalnymi, unijnymi:</p> <p>a). Regionalnym Programem Operacyjnym – L2020;</p> <p>b). Strategią Rozwoju Polski Zachodniej 2020, cel szczegółowy III: Wzmocnienie potencjału naukowo - badawczego;</p> <p>c). Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego, Cel strategiczny 3. Społeczna i terytorialna spójność regionu, Cel operacyjny 3.1: Wzrost dostępności i atrakcyjności kształcenia w placówkach edukacyjnych;</p> <p>d). Strategia Europa 2020, Priorytet 1, 2, 5;</p> <p>e). Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności „Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki”;</p> <p>f). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego:</p>

				<p>Regiony, Miasta, Obszary wiejskie 2010-2020, „Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych, ukierunkowanych terytorialnie "sprawność";</p> <p>g). Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Cel 1 Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności";</p> <p>h). Założenia Krajowej Polityki Miejskiej do roku 2020, Cel szczegółowy 1 Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia (miasto konkurencyjne).</p>
--	--	--	--	---

W świetle dokonanej analizy, której wyniki przedstawia Załącznik nr 2: „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. (Wersja 1, Gorzów Wlkp. 25 listopada 2015), z możliwościami finansowania ZIT w ramach RPO - L2020” dokument nie wymaga dostosowania i uzupełnień.

W załączniku nr 1: „Karta opinii o zgodności **STRATEGII ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH (ZIT) MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO GORZOWA WLKP.** (Wersja 1, Gorzów Wlkp. 25 listopada 2015r.), z możliwościami finansowania ZIT w ramach RPO-L2020”.

Karta opinii o zgodności
Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. (Wersja 1, Gorzów Wlkp. 25 listopada 2015 r.) z możliwościami finansowania ZIT w ramach RPO-L2020

Kryterium 1. Obszar wsparcia Strategii ZIT jest zgodny z obszarem realizacji ZIT wskazanym w RPO - L2020.

Ocena:

- a) **pozytywna**
- b) **negatywna**

Uwagi, w tym wymagane dostosowania i uzupełnienia: .....

Kryterium 2. Strategia ZIT zawiera diagnozę obszaru realizacji ZIT, która opisuje problemy rozwojowe oraz planowane do realizacji działania. Jednocześnie wskazuje na komplementarne podejście do ich rozwiązywania.

Ocena:

- a) **pozytywna**
- b) **negatywna**

Uwagi, w tym wymagane dostosowania i uzupełnienia: .....

Kryterium 3. Strategia ZIT wskazuje cele, priorytety oraz planowane działania do realizacji w ramach ZIT, zgodne z RPO - L2020, określa oczekiwane rezultaty realizacji działań, które również wpisują się w RPO - L2020.

Ocena:

- a) **pozytywna**
- b) **negatywna**

Uwagi, w tym wymagane dostosowania i uzupełnienia: .....

Kryterium 4. Strategia ZIT wskazuje realizację działań w wymiarze wsparcia terytorialnego, zgodnie z koncepcją określoną w RPO-L2020.

Ocena:

- a) **pozytywna**
- b) **negatywna**

Uwagi, w tym wymagane dostosowania i uzupełnienia: .....

Kryterium 5. Strategia ZIT uwzględnia Strategiczną Ocenę Oddziaływania na Środowisko (jeśli jest wymagana).

Ocena:

- a) **pozytywna**
- b) **negatywna**

Uwagi, w tym wymagane dostosowania i uzupełnienia: .....

Kryterium 6. Wskaźniki rezultatu i produktu wskazane w Strategii ZIT, są spójne ze wskaźnikami rezultatu i produktu wskazanymi w RPO - L2020 oraz wpisują się w system monitorowania postępów i efektów wdrażania całego Programu.

Ocena:

- a) **pozytywna**
- b) negatywna

Uwagi, w tym wymagane dostosowania i uzupełnienia: .....

Kryterium 7. Strategia ZIT jest zgodna ze „Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020”.

Ocena:

- a) **pozytywna**
- b) negatywna

Uwagi, w tym wymagane dostosowania i uzupełnienia: .....

Kryterium 8. Strategia ZIT wskazuje propozycje kryteriów wyboru projektów w trybie konkursowym.

Ocena:

- a) **pozytywna**
- b) negatywna

Uwagi, w tym wymagane dostosowania i uzupełnienia: .....

Kryterium 9. Plan finansowy Strategii ZIT, w tym w zakresie źródeł finansowania (tj. EFS, EFRR) są zgodne z RPO - L2020.

Ocena:

- a) **pozytywna**
- b) negatywna

Uwagi, w tym wymagane dostosowania i uzupełnienia: .....

Kryterium 10. Strategia ZIT opisuje warunki i procedury obowiązujące przy realizacji Strategii ZIT, zgodne z systemem realizacji RPO - L2020.

Ocena:

- a) **pozytywna**
- b) negatywna

Uwagi, w tym wymagane dostosowania i uzupełnienia: .....

Kryterium 11. Strategia ZIT zawiera wstępną listę projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym, wskazanych do współfinansowania z RPO - L2020 wraz z informacją na temat sposobu ich identyfikacji oraz powiązania z innymi projektami.

Ocena:

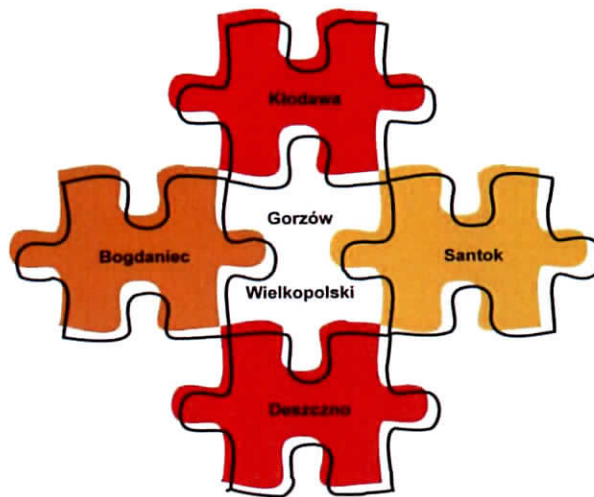
- a) **pozytywna**
- b) negatywna

Uwagi, w tym wymagane dostosowania i uzupełnienia: .....

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych

Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp.

Wersja 1

Gorzów Wlkp., 25 listopada 2015 r.

Spis treści

Słowniczek.....	4
Wstęp.....	5
1. Podstawa prawna Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp.....	6
2. Spójność z krajowymi i unijnymi dokumentami strategicznymi oraz planistycznymi.....	8
2.1. Spójność z założeniami i dokumentami unijnymi.....	9
2.2. Spójność z dokumentami krajowymi.....	12
2.3. Spójność z dokumentami regionalnymi.....	17
2.4. Spójność z dokumentami lokalnymi.....	19
3. Obszar wsparcia Strategii ZIT MOF GW.....	20
4. Syntetyczna diagnoza obszaru wsparcia.....	25
4.1. Potencjał demograficzny i społeczny.....	26
4.2. Potencjał infrastrukturalno-gospodarczy.....	51
4.3. Potencjał kulturalny i aktywność społeczna.....	74
4.4. Potencjał przyrodniczo-środowiskowy.....	79
4.5. Potencjał administracyjno-instytucjonalny.....	87
4.6. Podsumowanie badań warsztatowych.....	89
4.7. Główne problemy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. wynikające z diagnozy.....	92
4.8. Diagnoza transportu publicznego w MOF GW z koncepcją rozwoju do 2020r.....	96
5. Wymiar terytorialny wsparcia.....	106
6. Cele rozwojowe do realizacji w ramach ZIT.....	112
7. Cele rozwojowe, priorytety i działania do realizacji w formule ZIT.....	117
Cel 1. Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, jakości edukacji i zewnętrznej dostępności MOF GW.....	118
Priorytet 1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.....	118
Działanie 1.1.1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych.....	118
Działanie 1.1.2. Promowanie przedsiębiorczości poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów.....	120
Priorytet 1.2. Wysoka jakość edukacji.....	122
Działanie 1.2.1. Wsparcie edukacji przedszkolnej w MOF GW.....	122
Działanie 1.2.2. Wsparcie kształcenia ogólnego w MOF GW.....	126
Działanie 1.2.3. Wsparcie kształcenia zawodowego w MOF GW.....	129
Działanie 1.2.4. Rozwój infrastruktury edukacji zawodowej w MOF GW.....	133
Priorytet 1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW.....	136
Działanie 1.3.1. Rozwijanie infrastruktury drogowej zapewniającej dostępność do sieci TEN-T.....	136
Cel 2. Gospodarka niskoemisyjna i funkcjonalna przestrzeń MOF GW.....	138
Priorytet 2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.....	138
Działanie 2.1.1. Zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej w MOF GW.....	138
Działanie 2.1.2. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej.....	141
Priorytet 2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego.....	145
Działanie 2.2.1. Renowacja i promowanie zasobów kultury i dziedzictwa kulturowego w MOF GW.....	145

Priorytet 2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych.....	148
Działanie 2.3.1. Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej w MOF GW.....	148
8. Zasady i tryby wyboru projektów. Lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w formule ZIT.....	151
8.1. Opis podstawowych procedur zarządzania ZIT MOF GW.....	151
8.1.1. Procedura przygotowania i zatwierdzania Strategii ZIT MOF GW.....	151
8.1.2. Procedura przygotowania propozycji kryteriów wyboru projektów w ramach ZIT MOF GW.....	152
8.1.3. Procedura wyboru projektów w ZIT MOF GW.....	152
8.1.4. Procedura zatwierdzania sprawozdania z wdrażania Strategii ZIT MOF GW.....	157
8.2. Lista projektów strategicznych ZIT MOF GW.....	158
8.2.1. Opis projektów strategicznych ZIT MOF GW. (pozakonkursowych)	159
9. Projekty komplementarne do działań realizowanych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.....	161
9.1. Projekty komplementarne do ZIT, których realizację planuje się z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w ramach zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.....	161
9.2. Opis projektów komplementarnych do ZIT, realizowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – lista podstawowa.....	163
9.3. Opis projektów rezerwowych, komplementarnych do ZIT MOF GW, których realizację planuje się z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, w ramach zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.....	165
10. Projekty powiązane ze Strategią ZIT MOF GW.....	166
11. Instrumenty finansowe.....	170
12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	170
13. Plan finansowy.....	173
14. System wdrażania ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego.....	177
15. Uspołecznienie Strategii ZIT MOF GW.....	179
Spis rycin.....	185
Spis tabel.....	186

Załącznik nr 1 Zestawienie wartości wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego, w szczególności wskaźników wybranych do ram wykonania RPO Lubuskie 2020, zgodnie z Porozumieniem w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej (ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp.) w ramach instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020..... **190**

Załącznik nr 2 Zestawienie wartości wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego, zgodnie z Porozumieniem w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej (ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp.) w ramach instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 ..... **193**

Załącznik nr 3 Zestawienie wartości wskaźników rezultatu strategicznego..... **199**

Słowniczek

1. **Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)** – poprzez Zintegrowane Inwestycje Terytorialne rozumie się instrument, za pomocą którego realizowane będą strategie terytorialne, dotyczące zintegrowanych działań na rzecz rozwoju obszarów miejskich.
2. **Miejski Obszar Funkcjonalny Gorzowa Wielkopolskiego (MOF GW)** – pod pojęciem tym rozumie się obszar obejmujący miasto Gorzów Wlkp. oraz gminy Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa i Santok, określony w dokumencie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (wcześniej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego) pn.: „Kryteria delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich” z lutego 2013 r.
3. **Strategia Rozwoju MOF GW** – pod pojęciem tym rozumie się dokument strategiczny wskazywany m.in. w „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”. Określa on cele i sposoby realizacji działań gmin MOF GW dla osiągnięcia ich strategicznych celów rozwoju.
4. **Strategia ZIT MOF GW** – jest to dokument określający cele, zadania i środki realizacji. Zawiera on zarówno część diagnostyczno – strategiczną, jak i elementy operacyjno – wdrożeniowe, m.in. w postaci projektów do realizacji. Dokument ten pełni częściowo rolę planu działań, wskazuje wysokość środków finansowych przeznaczonych na wsparcie określonych obszarów.
Ponadto Strategia ZIT definiuje przedsięwzięcia komplementarne do działań realizowanych w ramach ZIT, możliwych do realizacji z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.
5. **IZ RPO** – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Lubuskie 2020 – Zarząd Województwa Lubuskiego
6. **IP ZIT** - Instytucja Pośrednicząca ZIT w zakresie związanym z realizacją ZIT – Miasto Gorzów Wlkp. – Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp., jako lider ZIT.

Wstęp

ZIT to narzędzie, w nowej perspektywie finansowej UE, które ma generować impulsy do współpracy i partnerstwa samorządów w ramach wspólnych przedsięwzięć łączących działania finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. ZIT zgodnie z koncepcją Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju stanowić ma odejście od sztywnych granic administracyjnych JST i zwiększyć możliwości oddziaływania projektów unijnych.

Zgodnie z założeniami „Umowy Partnerstwa”, ZIT skierowane mają być do miejskich obszarów funkcjonalnych. Fakt ten wynika z silniejszego w obecnym programowaniu ukierunkowania na rozwój obszarów miejskich na szczeblu strategicznym.

Podstawowe cele ZIT koncentrują się na sprzyjaniu rozwojowi współpracy i integracji w obszarach funkcjonalnych największych polskich miast, na realizacji zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast i ich obszarów funkcjonalnych oraz na zwiększeniu roli MOF w zarządzaniu programami operacyjnymi.

Podstawowe kierunki interwencji determinują kategorie przedsięwzięć mogących być realizowanych w nowej formule. Są to przede wszystkim działania mające na celu: rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto i jego obszar funkcjonalny, przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych obszarów MOF, poprawę stanu środowiska przyrodniczego, wspieranie efektywności energetycznej, wzmacnianie rozwoju funkcji symbolicznych budujących międzynarodowy charakter i ponadregionalną rangę MOF, poprawę dostępu i jakości usług publicznych w całym MOF oraz wzmacnianie przedsiębiorczości.

Przedkładany dokument zgodnie z zapisami art. 7 Rozporządzenia o EFRR pełni funkcję strategii określającej zintegrowane działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych, jakich doświadczają obszary miejskie, z uwzględnieniem potrzeb wspierania powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi¹

Zapisy Strategii ZIT MOF GW wynikają ze Strategii Rozwoju MOF GW i są jej swego rodzaju dokumentem wykonawczym. Strategia Rozwoju MOF GW została przyjęta przez Komitet Sterujący ZIT, którego członkami są Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp. oraz wójtowie gmin: Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa i Santok.

Niniejszy dokument zawiera kilka głównych elementów podejmujących zarówno tematykę formalno-prawną jak i diagnostyczno-analityczną.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. U. UE nr L 347/289)

W rozdziale 1 przedstawiono podstawy prawne, z których wynika nowy instrument ZIT. Rozdział 2 zawiera opis spójności dokumentu z opracowaniami strategicznymi i planistycznymi szczebla unijnego, krajowego, regionalnego i lokalnego. W rozdziale 3 i 4 zamieszczono opis obszaru tworzącego MOF GW wraz z jego syntetyczną diagnozą w obszarze pięciu potencjałów (demograficznego i społecznego; infrastrukturalno-gospodarczego; kultury i aktywności społecznej; przyrodniczo-środowiskowego oraz administracyjno-instytucjonalnego). W części tej zawarte zostało również podsumowanie spotkań warsztatowych z mieszkańcami MOF GW.

Kolejne części dokumentu (rozdział 5, 6, 7) zawierają zasadniczą część opracowania, tj. określają terytorialny wymiar wsparcia oraz określają podstawowe cele, priorytety rozwojowe oraz działania przewidziane do realizacji w latach 2014 – 2020 w ramach nowego instrumentu, jakim są ZIT. Zgodnie z założeniami realizacji głównych kierunków ZIT zaproponowano sześć priorytetów rozwojowych oraz w sumie jedenaście działań.

W rozdziale 8 przedstawiono zasady zarządzania ZIT MOF GW, opisano zasady wyboru projektów w ramach ZIT oraz przedstawiono listę projektów strategicznych wraz z ich opisem. W rozdziale 9 przedstawiono listę projektów komplementarnych mogących być zrealizowanych poza formułą ZIT, natomiast w rozdziale 10 opisano pozostałe projekty powiązane ze Strategią ZIT.

Instrumenty finansowe do realizacji ZIT MOF GW zawarte zostały w rozdziale 11. Ostatnie rozdziały obejmują opis procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (rozdział 12), przedstawiają plan finansowy (rozdział 13), opisują system wdrażania ZIT MOF GW (rozdział 14) oraz przedstawiają proces uspołecznienia strategii (rozdział 15).

1.Podstawa prawna Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp.

ZIT to zupełnie nowy sposób współpracy samorządów. Miasta i otaczające je gminy oraz władze województw wspólnie ustalą cele do osiągnięcia i wskażą inwestycje do zrealizowania.

Instrument ZIT w pierwszym rządzie zostanie wykorzystany dla wsparcia obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich. Podejście takie realizuje jeden z celów nowej polityki regionalnej do roku 2020, określonej w „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie”, tj. wzmocnienie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich oraz integracja ich obszarów funkcjonalnych.

Fundusze na wdrażanie ich na terenie miast wojewódzkich i na obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie pochodzą będą z tzw. rezerwy programowej (kwota wydzielona na

etapie programowania z przeznaczonych dla Polski funduszy) oraz z podstawowej alokacji RPO. Dodatkowo, istnieje możliwość, aby projekty wynikające ze Strategii ZIT (projekty komplementarne do projektów realizowanych w formule ZIT w RPO), otrzymały preferencje w procesie wyboru projektów w ramach programów krajowych, głównie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Biorąc pod uwagę fakt, że instrument opiera się na współpracy jednostek administracji samorządowej, jego wdrożenie będzie wymagało powołania struktury, która będzie zarządzała / wdrażała. Polskie prawo zakłada kilka form współpracy samorządów, które można wykorzystać w tym celu.

Gminy wchodzące w skład MOF GW, w dniu 18 grudnia 2013r. zawiązały partnerstwo, w formie porozumienia międzygminnego, w celu realizacji ZIT.

ZIT MOF GW realizowane będzie zgodnie z:

- Artykułem 33 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006,
- Art. 74 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1515),
- Porozumieniem podpisanym w dniu 18 grudnia 2013 r. dotyczącym wspólnej realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp., zawartym na podstawie upoważnienia Rady Miasta Gorzowa Wlkp. oraz Rad Gmin: Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa i Santok,
- Porozumieniem podpisanym w dniu 22 maja 2015r. dotyczącym wspólnej realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp." (zmieniające poprzednie porozumienie z dnia 18 grudnia 2013r.),
- Porozumieniem zawartym w dniu 3 sierpnia 2015r., w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej (ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp.) w ramach instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 (zawarte pomiędzy Instytucją Zarządzającą RPO Lubuskie 2020, a Instytucją Pośredniczącą ZIT).

Podstawą prawną realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. jest Strategia ZIT², przyjęta przez Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp., jako lidera ZIT, po zaopiniowaniu jej przez Komitet Sterujący ZIT.

2.Spójność z krajowymi i unijnymi dokumentami strategicznymi oraz planistycznymi.

W zintegrowanym podejściu terytorialnym uwzględnia się wymiar miejski krajowej polityki spójności. Odbywa się to na poziomie dokumentów planistycznych, strategicznych i operacyjnych poprzez uwzględnienie obszarów miejskich w ramach przygotowywania / aktualizacji strategicznych dokumentów krajowych (m.in. „Strategii Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo”, „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie”, Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” i regionalnych (m.in. strategii rozwoju województw, plany zagospodarowania przestrzennego województw). Następnie, polega to na przełożeniu wynikającego z tych Strategii wsparcia dla obszarów miejskich, tj. dla wybranych Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), na poziom dokumentów operacyjnych i implementacyjnych (krajowe, ponadregionalne i regionalne programy operacyjne oraz inne dokumenty precyzujące sposób ich wdrażania np. plany działań, programy działań)³.

---

² Źródło – Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa. lipiec 2013 r.

³ Zasady uwzględniania wymiaru miejskiego polityki spójności UE, w tym realizacja Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego 2013, s.7.

2.1. Spójność z założeniami i dokumentami unijnymi.

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu - Europa 2020 (Strategia Europa 2020).

Tab. 1. Spójność Strategii ZIT MOF GW z priorytetami Strategii Europa 2020.

Priorytety Strategii ZIT MOF GW	Działania Strategii ZIT MOF GW	Obszar spójności	Priorytety i Cele Strategii Europa 2020
2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych.	2.3.1.	wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności oraz obszarów wiejskich;	1. Zatrudnienie. (Cel: osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 na poziomie 75%)
2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego.	2.2.1.		
1.2. Wysoka jakość edukacji.	1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.	wsparcie edukacji i kształcenia przez całe życie, podnoszenie kwalifikacji;	
1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.	1.1.1., 1.1.2.	wspieranie przedsiębiorczości;	
1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW.	1.3.1.	wspieranie i podnoszenie jakości mobilności społeczeństwa w regionie;	
1.2. Wysoka jakość edukacji.	1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.	wsparcie edukacji i kształcenia przez całe życie, podnoszenie kwalifikacji;	2. Badania i rozwój. (Cel: przeznaczenie 3% PKB Unii Europejskiej)
1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.	1.1.1., 1.1.2.	wspieranie przedsiębiorczości;	
2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.	2.1.1., 2.1.2.	promocja i wsparcie efektywności energetycznej oraz strategii niskoemisyjnych;	3. Zmiany klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii. (Cel: zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do 1990r. lub nawet o 30%, jeśli warunki będą sprzyjające)
1.2. Wysoka jakość edukacji.	1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.	wsparcie edukacji i kształcenia przez całe życie, podnoszenie kwalifikacji;	4. Edukacja. (Cel: ograniczenie liczby uczniów przedwcześnie kończących edukację do poziomu poniżej 10% oraz co najmniej 40% osób w wieku 30-34 z wykształceniem wyższym)

1.2. Wysoka jakość edukacji.	1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.	wsparcie edukacji i kształcenia przez całe życie, podnoszenie kwalifikacji;	5. Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. (Cel: zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o co najmniej 20 mln)
2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych.	2.3.1.	wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej obszarów wykluczonych	

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Tab. 2. Spójność priorytetów Strategii ZIT MOF GW z celami tematycznymi Rozporządzenia Ogólnego Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.⁴

Nr Celu tematycznego Rozporządzenia Ogólnego	Nazwa celu	Osie priorytetowe Strategii ZIT
3	Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR);	1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.
4	Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;	2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.
7	Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej;	1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW.
9	Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją;	2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych. 2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego.
10	Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie;	1.2. Wysoka jakość edukacji.

Źródło: opracowanie własne.

⁴https://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/Rozporzadzenie_PE_ogolne_2014_2020.pdf

Fundusze Unii Europejskiej

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Tab. 3. Spójność priorytetów oraz działań Strategii ZIT MOF GW z priorytetami inwestycyjnymi Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Priorytet /Działanie Strategii ZIT MOF GW	Priorytety inwestycyjne EFRR dedykowane specjalnie dla rozwoju obszarów miejskich ⁵ :
<p>Priorytet 2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.</p> <p>Działanie 2.1.1. Zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej w MOF GW.</p> <p>Działanie 2.1.2. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej.</p>	<p>(4)(e) promowanie strategii niskoemisyjnych dla różnego typu obszarów w szczególności dla obszarów miejskich, włączając promocję zrównoważonej mobilności miejskiej oraz podejmowanie odpowiednich działań przeciwdziałania i dostosowania do zmian klimatu</p> <p>(6)(e) działania mające na celu poprawę stanu środowiska miejskiego, rekultywację terenów przemysłowych i redukcję zanieczyszczeń powietrza</p>
<p>Priorytet 2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych.</p> <p>Działanie 2.3.1. Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej w MOF GW.</p> <p>Priorytet 2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego.</p> <p>Działanie 2.2.1. Renowacja i promowanie zasobów kultury i dziedzictwa kulturowego w MOF GW.</p> <p>Priorytet 1.2. Wysoka jakość edukacji.</p> <p>Działanie 1.2.4. Rozwój infrastruktury edukacji zawodowej w MOF GW.</p>	<p>(9)(b) wsparcie rewitalizacji infrastrukturalnej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.</p>

Źródło: opracowanie własne

Fundusz Spójności

Tab. 4. Spójność priorytetów oraz działań Strategii ZIT MOF GW z priorytetami inwestycyjnymi Funduszu Spójności (FS).

Priorytet /Działanie Strategii ZIT MOF GW	Priorytety inwestycyjne FS dedykowane specjalnie dla rozwoju obszarów miejskich ⁶
<p>Priorytet 2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.</p> <p>Działanie 2.1.1. Zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej w MOF GW.</p> <p>Działanie 2.1.2. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej.</p>	<p>(4)(v) promowanie strategii niskoemisyjnych dla różnego typu obszarów w szczególności dla obszarów miejskich, włączając promocję zrównoważonej mobilności miejskiej oraz podejmowanie odpowiednich działań przeciwdziałania i dostosowania do zmian klimatu,</p> <p>(6)(iv) działania mające na celu poprawę stanu środowiska miejskiego, rekultywację terenów przemysłowych i redukcję zanieczyszczeń powietrza</p> <p>(7)(ii) rozwój przyjaznych dla środowiska i niskoemisyjnych systemów transportu miejskiego oraz promowanie mobilności miejskiej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, włączając transport rzeczny, morski, porty i połączenia multimodalne</p>

Źródło: opracowanie własne

⁵ „Zasady uwzględniania wymiaru ...”, s. 5

⁶ *ibidem*, str. 6

Europejski Fundusz Społeczny (EFS)

W ramach EFS nie wyodrębniono priorytetów inwestycyjnych, specjalnie dedykowanych rozwojowi obszarów miejskich⁷. Projekty wspierane przez EFS są przeznaczone dla różnych grup docelowych, zatem różnią się właściwościami i celami - są przede wszystkim inwestycją w kapitał ludzki. Projekty te powinny być także komplementarne w swojej interwencji w stosunku do działań podejmowanych i współfinansowanych w stosunku do EFRR oraz FS. W obrębie Strategii ZIT MOF GW przewiduje się spójne wsparcie z założeniami EFS w Priorytecie 1.2. Wysoka jakość edukacji.

W obrębie tych założeń, przewiduje się poprawę dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie, podniesienie jakości edukacji oraz dostępu do niej. Realizowane są dzięki temu założenia EFS, związane z wyrównywaniem szans edukacyjnych, wzrostem poziomu zatrudnienia, kształcenia przez całe życie i dostępu do europejskiego rynku pracy.

2.2. Spójność z dokumentami krajowymi.

Umowa Partnerstwa

Tab. 5. Spójność Strategii ZIT MOF GW z założeniami Umowy Partnerstwa⁸.

Działania Strategii ZIT MOF GW	Priorytety Strategii ZIT MOF GW	Obszar spójności	Priorytetowe obszary wsparcia Umowy Partnerstwa	Cele szczegółowe Umowy Partnerstwa
1.1.1., 1.1.2. 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.	1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW. 1.2. Wysoka jakość edukacji.	promocja przedsiębiorczości, nowe modele biznesowe; poprawa jakości edukacji, poprawa dostępu do edukacji;	Otoczenie sprzyjające przedsiębiorczości i innowacjom.	Podnoszenie jakości i umiędzynarodowienie badań oraz wzrost wykorzystania ich wyników w gospodarce.
1.1.1., 1.1.2.	1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.	promocja przedsiębiorczości, nowe modele biznesowe		Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw
1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.	1.2. Wysoka jakość edukacji.	inwestycje w edukację/wspieranie i promocja edukacji; inwestycje w edukację, promocja edukacji;	Spójność społeczna i aktywność zawodowa	Lepsze kompetencje kadr gospodarki Bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy.
2.1.1., 2.1.2.	2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.	działania ekologiczne, wspieranie działań niskoemisyjnych;	Środowisko i efektywne gospodarowanie odpadami/nowoczesna infrastruktura	Zmniejszenie emisyjności gospodarki.

⁷ Ibidem, str. 6

⁸ Dokument przyjęty przez Komisję Europejską w dniu 13 maja 2014r.

			sieciowa.	
2.3.1. 1.2.4. 2.2.1.	2.3.Rozwój obszarów zmarginalizowanych. 1.2.Wysoka jakość edukacji. 2.2.Rozwój dziedzictwa kulturowego.	Wspieranie rewitalizacji fizycznej, zrównoważony rozwój;	Środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami.	Poprawa zdolności adaptacji do zmian klimatu oraz rozwój systemów zarządzania zagrożeniami.
2.1.2.	2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.	działania ekologiczne, wspieranie działań niskoemisyjnych;	Infrastruktura sieciowa na rzecz wzrostu i zatrudnienia	Poprawa jakości i funkcjonowania oferty systemu transportowego oraz zwiększenie transportowej dostępności kraju w układzie europejskim.
2.3.1. 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.	2.3.Rozwój obszarów zmarginalizowanych. 1.2.Wysoka jakość edukacji.	wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich; inwestycje w edukację, promocja edukacji; inwestycje w edukację/wspieranie i promocja edukacji;	Spójność społeczna i aktywność zawodowa.	Wzrost szans na zatrudnienie dla osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
2.3.1. 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4. 2.2.1.	2.3.Rozwój obszarów zmarginalizowanych. 1.2.Wysoka jakość edukacji. 2.2.Rozwój dziedzictwa kulturowego.	inwestycje w edukację, promocja edukacji/ wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;		Ograniczenie ryzyka wykluczenia społecznego spowodowanego dysproporcjami w dostępie do usług.
2.3.1. 2.2.1.	2.3.Rozwój obszarów zmarginalizowanych. 2.2.Rozwój dziedzictwa kulturowego.	wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;		Włączenie społeczności zamieszkałych obszarów peryferyjne i zdegradowane.
1.1.1., 1.1.2.	1.1.Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.	wspieranie przedsiębiorczości poprzez wparcie innowacyjności, wdrażanie nowych modeli biznesowych.	Otoczenie sprzyjające przedsiębiorcom i innowacjom.	Zwiększenie zastosowania TIK w gospodarce i społeczeństwie

Źródło: opracowanie własne

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności (DSRK)⁹.

Tab. 6. Obszary strategiczne Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju i ich spójność ze Strategią ZIT MOF GW.

Priorytety oraz działania Strategii ZIT MOF GW	Obszary strategiczne DSRK
Priorytet 1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW. Działania: 1.1.1., 1.1.2	Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki
Priorytet 1.2. Wysoka jakość edukacji. Działania: 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.	
Priorytet 1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW. Działanie 1.3.1.	Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów
Priorytet 2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną. Działanie 2.1.2.	
Priorytet 2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego. Działanie 2.2.1.	
Priorytet 1.2. Wysoka jakość edukacji. Działanie 1.2.4.	

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 - Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo¹⁰.

Tab. 7. Obszary strategiczne i cele Strategii Rozwoju Kraju 2020 i ich spójność ze Strategią ZIT MOF GW.

Obszar strategiczny wspierający Strategię Rozwoju Kraju 2020 wraz z celami	Priorytety Strategii ZIT MOF GW
OBSZAR STRATEGICZNY II KONKURENCYJNA GOSPODARKA	
Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki.	1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.
Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego.	1.2. Wysoka jakość edukacji.
Cel II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej.	1.2. Wysoka jakość edukacji.
Cel II.6.2 Poprawa efektywności energetycznej.	2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.
Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu.	2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną. 1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW.
OBSZAR STRATEGICZNY III SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA I TERYTORIALNA	
Cel III.1. Integracja społeczna.	1.2. Wysoka jakość edukacji. 2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego. 2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych.
Cel III 3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.	1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW. 2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego. 2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.

Źródło: opracowanie własne

⁹ Przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013r.

¹⁰ Przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 25 września 2012r.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030¹¹

Tab. 8. Spójność Strategii ZIT MOF GW z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030).

Priorytety Strategii ZIT MOF GW	Obszar spójności	Cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
<p>1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.</p> <p>1.2. Wysoka jakość edukacji.</p> <p>2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego.</p> <p>2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.</p>	<p>- wspieranie funkcji metropolitalnych głównych ośrodków miejskich, takich jak gospodarcze, badawczo-rozwojowe, edukacyjne, transportowe (na zewnątrz MOF);</p> <p>- wzmocnianie i eksponowanie funkcji symbolicznych ośrodków miejskich, w tym kulturowych oraz rewitalizacja historycznych i zabytkowych obiektów na cele kulturowe, rozwój infrastruktury turystycznej;</p> <p>- poprawa dostępności transportowej w MOF (poprawa dróg oraz infrastruktury im towarzyszącej, rozwój multimodalnego transportu zbiorowego), działania ekologiczne, promocja gospodarcza;</p>	<p>Cel 1 Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.</p>
<p>1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW.</p> <p>2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.</p> <p>2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego.</p> <p>2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych.</p>	<p>- podwyższenie jakości powiązań transportowych z głównymi, bardziej dynamicznymi węzłami sieci osadniczej;</p> <p>- zapewnienie spójności między miastem a obszarem je otaczającym (rozwijanie powiązań komunikacyjnych, sieci usług publicznych i kooperacji gospodarczej w obrębie MOF przy zachowaniu wartości charakterystycznych dla obszarów wiejskich związanych z walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi i kulturowymi oraz tkanką społeczności lokalnych);</p> <p>- restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast;</p>	<p>Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.</p>
<p>1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW.</p> <p>2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.</p>	<p>- poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego;</p> <p>- poprawa dostępności obszarów wiejskich;</p> <p>- poprawa wzajemnej dostępności głównych ośrodków miejskich;</p> <p>- poprawa dostępności rdzenia MOF GW z Berlinem;</p> <p>- utworzenie zintegrowanego multimodalnego systemu transportowego;</p>	<p>Cel 3 Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.</p>
<p>2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.</p>	<p>- rozwój infrastruktury wzmocniającej ład przestrzenny (z zakresu infrastruktury wodno-ściekowej, sieci energetycznych i ciepłowniczych, niskoemisyjne rozwiązania techniczne, podniesienie efektywności energetycznej obiektów);</p>	<p>Cel. 4 Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych w Polsce.</p>

Źródło: opracowanie własne.

¹¹ Przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 13 grudnia 2011r.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie 2010-2020¹²

Tab. 9. Spójność Strategii ZIT MOF GW z celami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie 2010-2020 (KSRR).

Priorytety Strategii ZIT MOF GW	Cele polityki regionalnej do 2020r. (KSRR)
1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW. 2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego. 1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW.	Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów "konkurencyjność"
2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego. 2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych.	Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji na obszarach problemowych "spójność"
2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego. 2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych. 1.2. Wysoka jakość edukacji. 1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.	Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych, ukierunkowanych terytorialnie "sprawność"

Źródło: opracowanie własne.

Projekt Krajowej Polityki Miejskiej do roku 2020¹³

Tab. 10. Spójność Strategii ZIT MOF GW z celami Krajowej Polityki Miejskiej (projekt, marzec 2014r.) (KPM)

Priorytety Strategii ZIT MOF GW	Cele KPM (projekt, marzec 2013r.)
2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego. 2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych. 1.2. Wysoka jakość edukacji. 1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW. 2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.	Cel szczegółowy 1 Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia (MIASTO KONKURENCYJNE)
2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych.	Cel szczegółowy 3 Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich (MIASTO SPÓJNE)
2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną. 1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW.	Cel szczegółowy 4 Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji (MIASTO ZWARTE I ZRÓWNOWAŻONE)

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020¹⁴

Tab. 11. Spójność Strategii ZIT MOF GW z celami Strategii Rozwoju Polski Zachodniej (SRPZ).

Priorytety Strategii ZIT MOF GW	Cele SRPZ
1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW.	Cel 1 Integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu
1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW. 1.2. Wysoka jakość edukacji.	Cel 2: Budowa oferty gospodarczej makroregionu
1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.	Cel 3: Wzmacnianie potencjału naukowo - badawczego makroregionu

Źródło: opracowanie własne

¹² Przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010r.

¹³ Projekt KPM stanowiący roboczy materiał do dyskusji z partnerami przed formalnymi konsultacjami międzyresortowymi i społecznymi, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, marzec 2014r.

¹⁴ Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 30 kwietnia 2014r.

Studium Integracji Przestrzennej Polskiej Części Pogranicza Polski i Niemiec¹⁵

Studium określa poziom integracji przestrzennej polskiej części pogranicza Polski i Niemiec. W związku z tym, iż Gorzów Wlkp. i Zielona Góra są głównymi ośrodkami administracyjnymi, gospodarczymi, naukowymi i kulturalnymi dla centralnej części obszaru (województwo lubuskie) ich rolą jest stymulowanie wzrostu tej części obszaru i rozwijanie powiązań transgranicznych. Ośrodki te powinny mieć zapewnione odpowiednie powiązania z miastami metropolitalnymi na polskiej części pogranicza Polski i Niemiec (Wrocław, Szczecin), jak i poza nim (Berlin, Poznań). Wzrostowi rangi metropolitalnej ośrodków służyć powinien rozwój potencjału badawczo-naukowego. Głównym celem kierunku rozwoju dla pogranicza jest poprawa spójności przestrzennej dla realizacji wyzwań integracyjnych w Unii Europejskiej a w szczególności:

- wypracowanie spójnej polityki przestrzennej polskiej części obszaru pogranicza Polski i Niemiec,
- wypracowanie innowacyjnych zasad współpracy międzyregionalnej w zakresie planowania przestrzennego,
- stworzenie instrumentów wspomagających formułowanie dokumentów planistycznych i programowych dla perspektywy finansowej UE w latach 2014 -2020.

Priorytety wskazane w Strategii ZIT MOF GW są w pełni zgodne z obszarem integracji Studium i wpisują się w jego cele. Działania zapisane w Strategii ZIT MOF GW, realizując założenia polityki spójności, akcentując działania sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi w obrębie promocji i rozwoju dziedzictwa kulturowego, nowoczesnej edukacji czy gospodarki niskoemisyjnej, są zgodne z kierunkami działań Studium.

2.3. Spójność z dokumentami regionalnymi.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020¹⁶

Tab. 12. Spójność Strategii ZIT MOF GW z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020		
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Priorytety Strategii ZIT MOF GW
CEL STRATEGICZNY 1: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna.	Cel 1.2 Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej. Cel 1.3 Podniesienie jakości kształcenia i dostosowanie go do potrzeb regionalnego rynku pracy.	1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW. 1.2. Wysoka jakość edukacji.

¹⁵ IPPON – 21 czerwca 2013r.

¹⁶ Załącznik do Uchwały nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 r.

CEL STRATEGICZNY 2: Wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna.	Cel 2.1 Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej. Cel 2.2 Usprawnienie systemu transportu publicznego.	1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW. 2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.
CEL STRATEGICZNY 3: Społeczna i terytorialna spójność regionu.	Cel 3.1 Wzrost dostępności i atrakcyjności kształcenia w placówkach edukacyjnych. Cel 3.3 Zapewnienie różnorodnej oferty kulturalnej i sportowej. Cel 3.4 Promocja włączenia zawodowego i społecznego. Cel 3.5 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.	1.2. Wysoka jakość edukacji. 2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego.
CEL STRATEGICZNY 4: Region efektywnie zarządzany.	Cel 4.2 Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej. Cel 4.3 Wzmocnienie potencjału kapitału społecznego, oraz kształtowanie tożsamości regionalnej Cel 4.4 Wzmocnienie integralności systemów zarządzania strategicznego i planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym. Cel 4.5 Podwyższenie sprawności działania administracji samorządowej i instytucji regionalnych.	1.2. Wysoka jakość edukacji. 1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.

Źródło: opracowanie własne.

Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020¹⁷

Tab. 13. Korelacja pomiędzy osiami priorytetowymi i priorytetami inwestycyjnymi RPO Lubuskie 2020, a priorytetami i działaniami Strategii ZIT MOF GW.

Osie priorytetowe RPO Lubuskie 2020	Priorytety i Działania Strategii ZIT MOF GW
Oś Priorytetowa 1. Gospodarka i innowacje Priorytet inwestycyjny: 3a, 3b	Priorytet 1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW. Działanie 1.1.1., 1.1.2.
Oś priorytetowa 2. Rozwój cyfrowy	-
Oś priorytetowa 3. Gospodarka niskoemisyjna Priorytet inwestycyjny: 4c, 4e	Priorytet 2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną. Działanie 2.1.1., 2.1.2.
Oś Priorytetowa 4. Środowisko i kultura Priorytet inwestycyjny: 6c	Priorytet 2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego. Działanie 2.2.1.
Oś Priorytetowa 5. Transport. Priorytet inwestycyjny: 7b	Priorytet 1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW. Działanie 1.3.1.
Oś Priorytetowa 6. Regionalny rynek pracy	-
Oś priorytetowa 7. Równowaga społeczna	-
Oś priorytetowa 8. Nowoczesna edukacja Priorytet inwestycyjny: 10i, 10iv	Priorytet 1.2. Wysoka jakość edukacji. Działanie 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3.
Oś priorytetowa 9. Infrastruktura społeczna Priorytet inwestycyjny: 9b, 10a	Priorytet 2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych. Działanie 2.3.1. Priorytet 1.2. Wysoka jakość edukacji. Działanie 1.2.4

Źródło: opracowanie własne

¹⁷ Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020, styczeń 2015 – dokument przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Lubuskiego nr 9/103/15 z dnia 20 stycznia 2015r., a wcześniej przyjęty Decyzją Komisji Europejskiej nr C(2014)10024 z dnia 16 grudnia 2014r.

2.4. Spójność z dokumentami lokalnymi.

Strategia Rozwoju MOF GW

Tab. 14. Spójność Strategii ZIT MOF GW z celami Strategii Rozwoju MOF GW:

Priorytety /Działania Strategii ZIT MOF GW	Cele strategiczne/Cel operacyjny Strategii MOF GW
	Cel strategiczny nr 1: Budowanie trwałej przewagi konkurencyjnej MOF
Priorytet 1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW. Działanie: 1.1.1., 1.1.2.	Cel operacyjny 1.1. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego sektora gospodarczego (szczególnie przemysłowego) oraz publicznego na terenie MOF GW.
Priorytet 1.2. Wysoka jakość edukacji. Działanie: 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.	Cel operacyjny 1.2. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez inwestycje służące edukacji.
Priorytet 1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW. Działanie 1.3.1.	Cel operacyjny 1.3 Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW
	Cel Strategiczny nr 2 Zrównoważone kształtowanie podstawowych funkcji MOF GW
Priorytet 2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną. Działanie 2.1.2.	Cel operacyjny 2.1. Integracja oraz wzmocnienie infrastruktury transportu MOF GW ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji zbiorowej.
Priorytet 2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną. Działanie 2.1.1.	Cel operacyjny 2.2 Rozwój infrastruktury wzmacniającej ład ekologiczny w MOF GW.
Priorytet 2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego. Działanie 2.2.1. Priorytet 2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych. Działanie 2.3.1.	Cel operacyjny 2.3. Rewitalizacja zdegradowanych obiektów oraz przestrzeni publicznych na terenie MOF GW.
Priorytet 2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego. Działanie 2.2.1.	Cel operacyjny 2.4. Zintegrowana polityka kształtowania przestrzeni oraz infrastruktury wzmacniającej ład funkcjonalny na terenie MOF GW.
Priorytet 1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW. Działanie: 1.1.2.	Cel operacyjny 2.5. Zintegrowane zarządzanie MOF GW

Źródło: opracowanie własne.

Strategie rozwoju gmin wchodzących w skład MOF GW.

Nowa polityka spójności na lata 2014-2020 zakłada szerokie uwzględnienie w jej ramach wymiaru terytorialnego, który zrównał wymiar terytorialny z wymiarem gospodarczym i społecznym. Oznacza to odejście od postrzegania obszarów przez pryzmat granic administracyjnych, na rzecz definiowania ich na podstawie potencjałów i barier rozwoju poszczególnych terytoriów¹⁸. Zintegrowane podejście terytorialne stanowi również jedną z podstawowych zasad strategicznych dokumentów krajowych. Wymiar miejski dotyczy wszystkich typów ośrodków miejskich, a więc zgodnie z klasyfikacją zaproponowaną w KPZK 2030, ośrodków wojewódzkich, regionalnych oraz lokalnych. Instrumenty oraz działania podejmowane wobec poszczególnych typów ośrodków, zgodnie z zasadą zintegrowanego podejścia terytorialnego, są różnicowane tak, aby uwzględnić specyficzne ich potrzeby,

¹⁸ „Strategia Europa 2020”